

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIUJ
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIII.—LETO XXXIII.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), APRIL 27, 1950

ŠTEVILKA (NUMBER) 83

Domače vesti

Nova plošča

Plošča, za katero so peli pevci Glasbene Matice, je sedaj na trgu. Na eni strani je Vrbsko jezero, na drugi pa 1. Venček narodnih pesmi. Kdor jo hoče, jo lahko naroči ali dobi v uradu Mr. Schubel-a, v Slovenskem narodnem domu, 6411 St. Clair Ave., zgoraj, EX 1-8638.

Redna seja

Redna seja društva Zavezniki sosede, št. 158 SNPJ se vrši v petek zvečer ob osmih v AJC na Recher Ave. Vabi se članstvo na polnoštevilno udeležbo.

V zadnje slovo

Članice društva sv. Ane, št. 4 SDZ so prošene, da pridejo v petek zvečer ob 7. uri v Zakrjakov pogrebni zavod, da izkazujejo zadnjo čast umrli članici Johanni Arko.

Bolezen

V Glenville bolnišnici se nahaja poznana Mrs. Rozi Zdešar iz 687 E. 200 St. Prijateljice jo lahko obiščejo, mi ji pa želimo skorajšnjega okrevanja!

Iz bolnišnice

Iz Glenville bolnišnice se je vrnil na svoj dom Richard Ivanec, 1241 E. 61 St., kjer ga prijatelji sedaj lahko obiščejo.

Nove ledenice

Lepe nove Philco električne ledenice so pravkar dobili v zalogo v trgovini Brodnickovih bratov na 16013 Waterloo Rd. Obiščite jih in si ogledajte nove izdelke, ki vam bodo služili v popolno zadovoljstvo.

Velike demonstracije dijakov v New Yorku

NEW YORK, 26. aprila.—Danes je skupina 3,000 new-yorških dijakov in dijakinjk skušala vdreti v City Hall po demonstracijah in protestih zaradi mezd učiteljev in omejitve njihovih aktivnosti po šolskem pouku.

Dijaki in dijakinje so zahtevali zvišane plače za svoje učitelje. Hoteli so vdreti v urad župana Williama O'Dwyera, kar jim je policija preprečila.

Več kot 100 policajev na koljenih je skušalo ohraniti red in mir. Nekaj dijakov je dobila lažje praske v teku suvanj.

Newyorški mestni budget predvideva povišico učiteljskih mezd za \$250 letno, medtem ko so učitelji zahtevali \$650. Ker njihovi zahtevam ni bilo zadoščeno, so učitelji odklonili nadzorovanje aktivnosti po šolskem pouku, kar je povzročilo preklic športnih in drugih prireditev.

Učitelji na osnovnih in srednjih šolah imajo plačo od \$2,500 do \$5,400 na leto. Župan O'Dwyer pa je že naznanil, da se mestnega budgeta ne bo spremenilo.

Demonstracije dijakov in dijakinjk so se začele že ob 10. uri jutraj, trajale pa so do 5. ure popoldne. Skupina 3,000 dijakov pred City Hallom je bila le ena od mnogih skupin. Računa se, da jih skupno sodelovalo pri protestnih demonstracijah 10,000 dijakov in dijakinjk. Demonstracije so se prav za prav začele že večeraj, toda niso bile preveč uspešne, ker se jih je udeležilo le nekaj sto dijakov in dijakinjk.

Aretiran je bil neki 15 let star dijak, ki je fizično napadel nekoga policaja.

Browder pravi, da Lattimore nikoli ni bil komunist in da so obtožbe v celoti napačne

NEW YORK, 26. aprila.—Bivši glavni tajnik ameriške Komunistične stranke Earl Browder je danes v članku, ki je bil objavljen v new-yorkškem Daily Compassu, izjavil, da so obtožbe bivšega komuniste Louisa Budenza, češ da je visoki svetovalec Državnega oddelka Owen Lattimore komunist, popolnoma napačne.

Browder, ki bo jutri nastopil kot priča pred senatnim preiskovalnim odborom, je v članku rekel, da po njegovem prepričanju Lattimore nima nobenih komunističnih nagibov. V zvezi z izjavami Budenza, ki je svoječasno bil znan kot komunist, toda je sedaj katoliški profesor, je Browder rekel, da je njegovo pričanje neverjetno.

Budenz je na pričanju pod prisego izjavil, da je Browder bil eden od komunističnih voditeljev, ki da mu je rekel, da Lattimore dela za stranko. S tem je delno podprl senatorja McCarthyja, ki še vedno trdi, da je Lattimore "vodilni sovjetski vojun v Zedinjenih državah."

"Kolikor je meni znano, ni profesor Lattimore imel nobenih zvez s komunistično stranko v teku petnajstih let, ko sem jaz bil njen glavni tajnik," je izjavil Browder.

PRODAL BO HIŠO, KER GRE V JEČO

HOLLYWOOD, Cal., 24. aprila.—Ring Lardner Jr., po poklicu pisatelj filmskih skriptov, je danes ponudil napredaj svojo hišo. Na tablico je zapisal: "Napredaj, ker gre lastnik v ječo."

Lardner je eden od desetih hollywoodskih pisateljev in direktorjev, ki na zasliševanju pred kongresnim odborom niso hoteli povedati, če so komunisti ali pa ne. Lardner je bil obsojen na zaporno kazen zaradi preziranja kongresa.

Z Lardnerjem sta bila obsojena tudi pisatelja John Lawson in Dalton Trumbo. Naložena jima je bila kazen po 1,000 globe in leto dni v zaporu.

DIJAK SE USTRELIL ZARADI SPRICEVALA

NEW YORK, 26. aprila.—Donald Finn, star 15 let, se je danes ustrelil, ker je bil v velikih skrbeh zaradi šolskega spricevala, v katerem je dobil slabe rede.

Hitlerjev general vežba Argentine

DUESSELDORF, Nemčija, 26. aprila.—Hamburški tehnik Der Stern je danes objavil članek, v katerem trdi, da gen. Adolf Galland, nekdanji Hitlerjev šef bojnih letal, vežba argentinske letalce.

Gen. Galland je bil eden od najmlajših Hitlerjevih generalov. Po porazu nacistov je odpotoval v Argentino in kot sedaj poroča Der Stern, je vposlen pri letalskih raziskovanjih v Cordobi.

Poleg Gallanda se v Argentini nahajajo na važnih vladnih položajih kapetan Hans Uldrich Rudel, pilot bombnika, ki se je sprostil z 2,530 poletov in je svoječasno poveljeval Goeringovim Stuka letalom, dalje znani nacistični pilot Werner Baubach in profesor Kurt Tank, ki je pripravil načrte za več modelov nacističnih vojaških letal.

Kratke vesti

KONGRESNIK PRAVI, DA JE NA HAVAJIH 39 UPORNIH PRIČ

WASHINGTON, 26. aprila.—Kongresnik Francis E. Walter je danes izjavil, da bo od kongresa zahteval, naj se obtoži zaradi preziranja kongresa 39 "upornih prič," ki ob priliki zasliševanj glede komunističnih aktivnosti na Havajih niso hoteli odgovoriti na vprašanje, če so komunisti ali pa ne.

Walter je rekel, da njegov odbor za ne-ameriške aktivnosti pripravlja poskusno obtožbo, da bi se ugotovilo, če se lahko vse priče, ki ne bi odgovorile na vprašanja o komunizmu, postavi na zatožno klop.

Na preiskavah, ki jih je ne-ameriški odbor vodil na Havajih, je bilo veliko število oseb, ki niso hotele pričati.

MAJNISKE PROSLAVE BODO PO CELI ITALIJI

RIM, 26. aprila.—Italijanski komunistični in socialistični voditelji pripravljajo načrte za velike proslave 1. maja, ki se bodo vršile po celi Italiji. Pri prslavah bo sodelovalo na milijone delavcev.

BEGUNCI NA LAKOTNI STAVKI V NEMČIJI

FRANKFURT, 24. aprila.—Begunci, ki se nahajajo v bolnišnici za tuberkulozne v Heilbronn, Nemčija, so zadnji teden šli na lakotno stavko in priredili velike nemire, tekom katerih so iz bolnišnice vrgli glavno zdravnico, za katero pravijo, da je komunistinja.

Okrajni direktor Mednarodne religiozne organizacije Robert Sparkman je izjavil, da je v bolnišnici bil upostavljen mir in red. Toda begunci so dva dni stavkali, ko je uprava bolnišnice naznanila, da bodo kolovodje napada na zdravnico izobčeni iz bolnišnice. Nekateri begunci so res bili odstranjeni, čeprav so se ostali begunci s silo zoperstavljali.

BEGUNEC BO KMALU POSTAL MILLJONAR

WHITMAN, Mass., 25. aprila.—Nemški begunec Henry Schickler pravi, da je Amerika dežela velikih prilik, da se človek obogati. S svojega stališča ima prav. Prišel je v New York leta 1938 z le \$4.50 v žepu. Danes ima premoženje, ki velja nad \$200,000.

Schickler si je premoženje nakopičil s purani. Pravi, da je največji trgovec s purani v Massachusettsu in verjetno na celnem vzhodnem področju.

"Ko sem prišel v Ameriko, nisem znal angleščine. Sedaj pa poljedelske visoke šole pošiljajo k meni ljudi, ki me povprašujejo za nasvete," je rekel Schickler.

ADMIRAL PRAVI: DA RUSIJA NE ŽELI VOJNE

BOISE, Idaho, 25. aprila.—Vpokojeni admiral Ellis M. Zacharias, ki se je odlikoval v prvih letih vojne proti Japonci, je danes izjavil, da po njegovem mnenju Sovjetska zveza ne želi izkoristiti incident z ameriškim letalom na področju Baltika, da bi začela vojno.

Kot je rekel admiral, Rusi sploh ne želijo vojne, če lahko svoje cilje dosežejo z drugimi sredstvi.

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

Demonstracije čez 500,000 nemških komunistov ne bodo prisilile zapadne sile na umik iz Berlina, pravi Acheson

MADZARSKE OBLASTI ARETIRALE SPEKULANTE

DUNAJ, 25. aprila.—Madžarska policija je danes aretirala štiri trgovce, ki so v zvezi z izgubljenim ameriškim letalom širili vesti, da je vojna med Zedinjenimi državami in Sovjetsko zvezo neizogibna in da se bo vsak čas pričela.

Kot pravi komunistični časopis Szabad Nep so takšne vesti bile premišljeno razširjane, da bi se povzročilo val panike in kopičenje živčevja. Ljudje, ki menijo, da bo res prišlo do vojne, se bojijo lakote in vsled tega kupujejo velike zaloge hrane.

Aretirani trgovci, ki so širili vesti o neizogibni vojni, so res povzročili paniko. Na tisoče kilomo, sladkorja in masti je izginilo iz budimpeštanskih trgovin. Posledica je bila, da mnogi prebivalci niso mogli te hrane splah kupiti.

RAZPOROKA OD MOŽA, KI JE HOTEL UMORITI ŽENO IN DVA OTROKA

LOS ANGELES, 25. aprila.—Mrs. Betty Grant, ki bi bila z dvema otrokoma skoro postala žrtev nenavadnega bombnega atentata, je danes izjavila, da bo zahtevala razporoko od svojega moža. Njen mož po poklicu inženir, je priznal, da je podtaknil bombo v letalo, v katerem se je nahajala njegova žena z dvema otrokoma. Bomba bi eksplodirala po dvigu letala, v katerem je bilo še 13 potnikov.

Prvotno je Mrs. Grant rekla, da bo stala ob strani svojemu možu, ki bi poskus umora žene in otroka, da bi dobil zavarovalnino na njihova življenja, takoj priznal. Toda danes je rekla, da bo zahtevala razporoko, ker se ga boji in želi začeti novo življenje daleč od njega.

Ples Clevelandске zveze za narodne umetnosti

Narodnostne skupine, ki so 29. januarja imele v Music Hallu zelo uspešen Festival narodnosti, bodo imele svoj prvi kostumirani ples v nedeljo 7. maja v Rainbow sobi hotela Carter.

Moderno in narodno godbo bo igrala orkestra Ralpha Keatinga.

Predsednik Clevelandске zveze za narodne umetnosti in urednik za narodnostna vprašanja pri Pressu Theodore Andrica vabi razne narodnostne skupine, naj pridejo v svojih narodnih nošah na ta velik ples. Če pa ni mogoče oskrbeti noše, je prav tako dobra tudi navadna obleka.

Vstopnina za udeležnike v nošah bo \$1, za ostale pa \$1.50. Vstopnice se dobi v International Institutu na 1620 Prospect Ave. in v Public Service Bureau Pressa.

Pri organiziranju prvega plesa pomagajo Andrici občinski sodnik Louis Petrash, Miss Margaret Ferguson, Miss Mary Kappos, Mrs. Herman Eggman in Edward Campo.

WASHINGTON, 26. aprila.—Državni tajnik Dean Acheson je danes izjavil, da bodo zapadne sile ostale v Berlinu neglede na vse neprilike, ki se lahko pojavijo v zvezi za demonstracijami 500,000 mladih nemških komunistov, ki bodo koncem prihodnjega meseca prišli v zapadne sektorje mesta.

Acheson je ponovno posvaril, da bodo ameriške, angleške in francoske vojaške oblasti v Berlinu streljale s strojnimi in nemške komuniste, če bodo skušali prevzeti oblast v Berlinu.

Nemški komunistični voditelji so za prihodnji mesec organizirali pohod na Berlin kot demonstracijo za združeno Nemčijo. Iz sektorja pod sovjetsko upravo bo prišlo okrog 500,000 mladih komunistov in komunistinj.

V zvezi z manjšinskim pohodom so se začele širiti govorice, da nameravajo zapadne sile poslati Sovjetski zvezi noto, da se pripreči demonstracije. Toda Acheson je časnikiarjem v zvezi s temi poročili rekel, da zapadne sile ne bodo razkrile, kaj nameravajo storiti, da se zoperstavijo nemškim komunistom.

Na konferenci s časnikiarji je državni tajnik med ostalim raz-

kril, da je vlada ukazala Rumuniji, naj zapre trgovinske urade v New Yorku, ki da so dejansko "nepooblaščen konzulat." Ukaz je v zvezi z akcijo rumunske vlade, ki je nedavno zaprla ameriški informacijski urad v Bukarešti.

VATIKAN NAPADA ORGANIZACIJO ZD

VATIKAN, 25. aprila.—Poluradno glasilo Vatikana Osservatore Romano je danes napadlo organizacijo Združenih narodov, ki da uči "ateistični materializem" v zvezi s predlogi za kontrolo porodov na zaostalih področjih sveta. V članku glasilu pravi, da je program za kontrolo porodov, ki ga predlaga organizacija Združenih narodov, podan s popolnoma "materialističnimi ekonomskimi izrazi."

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Biwabik, Minn.—Zadnji dan, ko je Biwabik rudnik prenehal z obratom — to je bilo še pred Božičem — je bil Frank Anzelec tako nesrečen, da mu je pri parni lopati odtrgalo prst na nogi in ga tudi drugače hudo poškodovalo. Šest tednov je moral biti v Biwabik bolnišnici, zdaj se pa zdravi doma.

Kmalu po tistem je bil drugi rojak nesrečen—John Šerek, E. Cincinnati Location, ki je izučeni čevljar. Ko je nekaj delal z električno žago, je nenadoma zgubil tri prste na levi roki. Tako nesreča nikdar ne poiva.

Letos je bila izredno huda zima. Celi januar in februar je bilo največkrat 20 do 30, enkrat pa celo 52 stopinj pod ničlo.

Joliet, Ill.—Mr. John Jevitz Sr. je bil operiran v bolnišnici sv. Jožefa. Sedaj je že iz nevarnosti.

Mrs. Joseph Horvat se nahaja v Houston, Texas, na obisku pri svoji hčeri, kjer je štorklja prinesla punčko.

Joliet, Ill.—Mr. John Jevitz Sr. je bil operiran v bolnišnici sv. Jožefa. Sedaj je že iz nevarnosti.

Chicago.—Pri družini Frank in Bertha Vlček so se 28. marca oglasile rojenice in pustile prvorojenčka. Mlada mama je hči tajnika Johna Potokarja.

Šmarjete pri Novem mestu. Zapuščena sina.

Taylorville, Ill.—Dne 11. aprila je umrl Peter From, star 76 let, član SNPJ. Zapuščena žena, tri vnuke in šest pravnukov, v starem kraju pa brata.

La Salle, Ill.—John Furar ml. se je po tritedenski bolezn vrnil iz bolnišnice Dwight, kjer je bil operiran na grlu. V isto bolnišnico se je šel zdraviti Landi Urbanije.

V bolnišnici je 11. aprila umrl Rudolph Trdin, star 67 let, v Ameriki 42 let, ves čas v La Sallu, član SNPJ, samostojnega društva Edinost in Sv. družine. Svoječasno je bil več let blaginjak društva 337. Žena mu je umrla pred par leti. V Oglesbyju zapuščena nečaka Antona Gardina, v starem kraju pa dva brata in dve sestre.

Joliet, Ill.—Umrli je vdova Katarina Vertin, stara 82 let, doma iz Semic, članica KSKJ in SZZ. Zapuščena hčer, štiri sinove, pet vnukov in več nečakov ter nečakinj.

Gillespie, Ill.—Dne 3. aprila si je pretrgala njih življenja Kristina Radulovich, stara komaj 28 let. Bolehala je par tednov in se hodila zdraviti v St. Louis, kjer so ji povedali, da bo kmalu ozdravela. Zapuščena moža, tri male otroke, očeta, mater in brata Williama Menchak.

Eveleth, Minn.—Dne 23. marca je v bolnišnici v Duluth umrl Michael Zarnec, dolgoletni član SNPJ, star 64 let. Zapuščena žena, hčer, dva sinova in brata v bližnjem Biwabiku, v starem kraju pa tri sestre in dva brata.

Chisholm, Minn.—Prejšnji teden je po dolgem bolehanju tukaj umrla Johana Ambrožič, doma iz Sušja, fara Bilinica, v Ameriki od 1911. Zapuščena dva sina, hčer in dva vnuka.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za eno leto)	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

KRVNI PROGRAM AMERIŠKEGA RDEČEGA KRIŽA

Krvna plazma in kri reši dnevno stotine življenj po ameriških bolnicah in mnogo te življenje rešujoče tekočine dobavlja Ameriški rdeči križ potom svojega programa zbiranja krvi, ki je potem porazdeljena po potrebi kjerkoli more pripomoči k hitremu okrevanju bolnih in poškodovanih. Program se izvaja v tridesetih centrih Rdečega križa, ki so v večjih mestih širom dežele ter dovajajo krvno plazmo več kot 1600 bolnicam za uporabo potrebnim bolnikom.

Odkar je bil uveden program zbiranja krvi začetkom januarja 1948, je darovalo v teh centrih kakih 456,000 oseb iz vseh življenjskih plasti do 613,000 poličev (pints) krvi. Na farme in v druge podeželske kraje izven večjih mest pošiljajo posebne "bloodmobiles" imenovane troke, ki imajo potrebno opremo za jemanje in zbiranje krvi od prostovoljnih darovalcev, ki ne morejo v mesto v to svrhu.

Darovalec krvi lahko gre v center sam ali kot član skupine, ki se odloči dati količino krvi. Te skupine se včasih javijo iz poslovnih uradov, cerkva, organizacij, itd. Posameznik ob prihodu v center izpolni enostavno priručno tiskovino ali polo, gre v malo sobo, kjer leže na posteljo in počaka, da pride bolničarka, ki mu vbode iglo v krvno žilo in po cevki natoči krvi v steklenico. Vse skupaj vzame kakih petnajst minut. Posameznemu darovalcu odvzamejo samo polič krvi naenkrat, razen v izrednih slučajih. Radi varnosti njegovega lastnega zdravja, ni darovalcu dovoljeno ponovno dati krvi osem tednov po odvzetju enega poliča. Nobenemu ni dovoljeno darovati krvi več kot petkrat letno.

Po odvzetju krvi je darovalec povabljen v bližnjo kantino ali jedilnico Rdečega križa na nekoliko prigrizka. Darovana kri je medtem poslana v laboratorij. Tam jo preiskusijo, da ugotovijo, če je zdrava, in analizirajo v svrhu uvrščenja v pripadajočo kategorijo. Potem jo zapečatijo v stekleno posodo in označijo kot "whole blood." Ta čista kri je potem poslana onemu centru Rdečega križa, ki jo najbolj potrebuje. Od tu gre potem v bolnice, ki imajo opravljene zaloge krvi dobljene potom programa Rdečega križa.

Ko je kri enkrat shranjena v hladilnici bolnice, Rdeči križ nima več kontrole nad njeno uporabo. Zdravniki, kirurgi ali pa bolniški uradniki porazdelijo darovano kri, kakor zahteva potreba. Navadno vprašajo bolnika, ki dobi kri, da po okrevanju isto vrne, torej da pride in sam daruje polič krvi v zameno, če pa sam ne more, naj prosijo kakega sorodnika, da mu stori to uslugo. Nekatere bolnice imajo svoje lastne "banke" krvi, neodvisno od Rdečega križa, za katero računajo po \$25 do \$30 polič. Te bolnice pa so pripravljene dati kri brezplačno, ako se bolnik obveže po okrevanju dati ali dobiti bolnici dva poliča krvi za vsakega, ki ga je dobil tekom bolezni od bolnice sam.

Ker prične kri v približno treh tednih razpadati tudi na hladnem, pošljejo centri Rdečega križa neuporabljeno kri nazaj v laboratorije, kjer jo s posebnim strojem utepajo, da ostanejo vse rdeče celice na dnu. Celice zberejo skupaj in so potem uporabljene v zdravljenju bolnih povzročenih po pomanjkanju rdečih krvnih teles ali celic. Kot plazma je v resnici poznana v laboratoriju rumenkaste tekočine, ki se zbere na vrhu tekom utepanja. To uporabljajo bolnice v razne svrhe. — Tekom zadnje vojne se je nabralo preko 13 milijonov poličev krvi. Program je bil osvojen na željo armade in mornarice. Po vojni je Rdeči križ opustil zbiranje, radi potrebe pa je s programom začel iznova in svoje delo še širi.

—Common Council

UREDNIKOVA POŠTA

Obletnica ustanovitve
Belokranjskega kluba

Nekako pred enim letom se je v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave. slučajno zbrala skupina Belokranjcev. Ker se do takrat še med seboj nismo dobro spoznali, smo se med seboj vprašali, kaj naj naredimo, da bi prišli večkrat skupaj. "Ustanovimo 'Belokranjski klub', se je

reklo, in v par tednih se je tako storilo.

V teku enega leta je imenovani klub priredil tri plesne veselice in piknik, kjer smo se vsi v vseh ozirih izvrstno in prav po domače zabavali.

Za obletnico ustanovitve priredili "Belokranjski klub" spomladansko plesno veselico v Hrvatskem narodnem domu na St. Clairju v soboto 29. aprila.

Za srbeče pete in plesateljine je izbrana izvrstna godba. Za druge človeške potrebe, katere spravilo vsakega v dobro voljo in razpoloženje, da vsaj za en večer pozabi vse križe in težave, bo preskrbel odbor. Za ples je izbrana godba, katere bo lahko ustregla starim in mladim. Marsikateri starejši bo morda rekel, kaj bom hodil na plesno veselico, saj to je samo za mladino. Toda to ni tako. Videli smo na drugih naših prireditvah, ko se je na podu vrtelo več starih kot mladih.

Še na pikniku, kjer nismo imeli poda za plesat, so se kar po brazdah vrteli. Belokranjci pravijo, da "ga ni voza iz dola, brez starega vola."

Ker do sedaj Belokranjci nismo imeli nobenega društva, ne kluba in ne organizacije, pač pa smo se vedno pridružili vsem drugim (kranjskim) in slovenskim društvom, zato upamo, da boste to vpoštevali in nas v soboto 29. aprila v polnem številu obiskali v Hrvatskem narodnem domu na St. Clairju in 64 St. Da boste lahko popolnoma spoznali, kakšni smo, pridite nas obiskat na imenovani dan, pa boste videli, če imamo mehke ali trde rogeve. Nič se nas ni treba bati, ker do sedaj nismo še nobene požrili. Mogoče smo jo poskusili, pojedli je pa nismo, če je bila še tako sladka in lepa. Seveda takšnega vina kot je Semičko ne bomo pili, tudi ne takega slivovca ali tropinovca kot ga v Belokranji kuhajo, toda dobili boste lahko vse drugo, kar premore ohajska država.

Vstopnina je nižja kot kje drugje, ker Belokranjci nismo navajeni biti bogati, zato tudi nismo ustanovili tega kluba, da bi s tem naredili denar. Ne bomo vam predstavljali nobenih političnih ali strankarskih govorikov, ker v to se popolnoma nič ne mešamo. Tudi ne bo med nami nobenih grofov ali plemenitašev, zato se bo vsak po svojemu, ter prav po domače zabaval. Dobrodošel nam bo vsak Ribničan, pa če ima kaj suhe robe ali ne. Dobrodošel bo Krašovec, četudi malo po italijanski zakolone. Dobrodošel Gorenjec, če se tudi malo pridusi. Dobrodošel Stajerc in tudi Dolenjec, četudi nimamo "cvička" za njegovo. Vsi pridite in se bomo pozno v noč prav pošteno zabavali!

Z Belokranjskim pozdravom,
M. V. Schneller, podpredsednik.

Koncert Slovana

Vse stvarstvo na zemlji se razvija k pomladnem prebujanju. Ne samo človek, tudi ptice v gozdu si dajo duška v pozdrav novemu svetu, ko se zeleni gaj in livade odenejo v praznično cvetje.

Mi, Slovenci, pa zapojemo ti isto lepo pesem, ki nam je najdražja ob takem slovesu.

Ali ste že videli novo dvorano v Euclidu, Ohio? Ali ste že slišali pevski zbor Slovan, ki bo nastopil prvič v novi dvorani? To bo zgodovinski dogodek in prvi dan posvečen naši glasbi z bogatim vzporedom. Med drugimi skladatelji bodo v programu dela preminulega Otona Zupaničiča.

Obeta se vsem posetnikom prijeten program od vseh članov zbora, ki so radi odzivljajo tudi drugim ustanovam v poset.

Rezervirajte si torej nedeljo popoldne za veselo družbo in za našo pesem!

M. I. L.

Slavnostna otvoritev novega Doma v Euclidu

Slavnostna otvoritev novega Ameriško jugoslovanskega centra v Euclidu se je prav izvrstno završila. Vsi številni delavci in delavke so bili na svojem mestu. Podpisani sem se udeležil te velike proslave na Reher Ave., Euclid, Ohio, in lahko rečem, da je bila imenitna.

Naši ljudje so prihiteli od vseh strani in napolnili prostore že popoldne. Zvečer pa se je kar tlo ljudstva. Program in licitacija pri tekmovalnem plesu je vodil moj stari prijatelj in stara grča Frank Česen. Vodil pa ga je prav dobro in ne vem, če bi ga kdo drugi boljše, ker to je trajalo tri ure.

Prvi solo ples je plesal s svojo soprogo Mary, krasna korenina Frank Segulin in to za cel stotak. Drugi so mu sledili za \$50 in \$25. Po licitaciji smo šli v spodnje prostore na večerjo. Reči moram, da je ta banket bil za ceno \$1.50 prav zadovoljiv. Vse je bilo okusno, gorko in tečno. Občudovali smo delavce, posebnost pa kuharice, ki so pripravile tako dobro večerjo, ter še bolj strežnice, ki so tako točno stre-

gle vsem gostom. Podpisani sem pri svojih 45 letih v Clevelandu in po drugih mestih bil na mnogih banketih in pojedinah, lahko pa rečem, da še nisem videl takšne točnosti pri postrežbi. Vsa čast vsem delavcem in delavkam!

Gotovo gre kredit tudi Direktoriju in Stavbinskemu odboru, dalje pa mojemu prijatelju arhitektu Rudolfu Grošelnu, ki je vodil vso stvar pri stavbi in uredu te lepe prostore. Mr. R. Grošeln ni samo zmožen arhitekt, ampak tudi priprost in z vsakim vljuden Slovenec.

Od visokih mož so bili navzoči in imeli pozdravne govore naš hijski guverner Frank J. Lausche, ki je govoril v slovenščini. (Samo malo pripombe k njegovi opazki. Popotnik pravi, da ne sa-

mo v Ameriki, ampak še bolj bo živel in trdno stal na obrambi svojega slovenskega rodu v Evropi in drugod po svetu, akoravno ga danes črni, blatijo in obrekuje. Res: Živi, živi duh slovenski...) Drugače je stari znanec France Lausche fajno povedal in nas tudi kratkočasil.

Nadalje je nastopil euclidski župan Mr. Sims in dobro povedal. Nastopili so še drugi zastopniki in zastopnice raznih organizacij in društev delničarjev, kot na primer od Slovenske narodne podporne jednote, katero je zastopal predsednik finančnega in gospodarskega odseka Matt Petrovič in mnogi drugi, katere za danes ne morem vse imenovati. Morda bom to storil drugič. Pozdravljeni!

Anton Jankovich.

35 LET AMERIŠKEGA DRUŽINSKEGA KOLEDARJA

V slovenskem književnem mesečniku "Nova Obzorja," številka 3 letnik 3, je bil objavljen daljši bibliografski članek Cvetka A. Kristana o Ameriškem družinskem koledarju. Članek tu v celoti ponatisnjemo:

Ameriški Slovenci imajo precej razširjen periodični tisk. Poleg dnevnikov, tednikov in mesečnikov imajo tudi štiri koledarje, in sicer: Ameriški družinski koledar, Slovensko-ameriški koledar, Koledar "Ave Maria" in Baragovo pratiko.

Slovensko-ameriški koledar je izhajal v založbi slovenskega dnevnika "Glas Naroda" v New Yorku od 1894 do 1942. Izšlo je torej 47 letnikov tega koledarja.

Koledar "Ave Maria" izhaja v Lemontu, Ill., od leta 1913 ter ga izdajajo slovenski frančiškani. Ima večino versko vsebino; njegovi glavni sodržniki so duhovniki in redovniki.

Baragova pratika pa izhaja od leta 1940 v založbi Tiskovne družbe "Edinost" ("Amerikanski Slovenec") v Chicagu, Ill., in je prav tako konservativno verskega značaja.

Najnaprednejši je "Ameriški družinski koledar," ki je izšel za leto 1949 kot petinadeset letnik in o katerem naj sledi za ta jubilej izčrpnije poročilo.

Ameriški družinski koledar (odslej ADK) je med vsemi zgoraj navedenimi koledarji najmanj koledarski in je v tej težnji napredoval že tako daleč, da je v svojem zadnjem letniku natisnil koledarski del na zadnji strani ter predstavlja dejansko zbornik publicističnega, esejističnega in memoarskega dela (beletrističnega) ameriških naprednih Slovencev. Obenem pa stalno objavlja tudi prispevke naprednih slovenskih književnikov in javnih delavcev iz stare domovine.

ADK izdaja Jugoslovanska delavska tiskovna družba ("Proletarec") v Chicagu, Ill., ki se je v vseh 35 letih trudila zbrati v njem prispevke, s katerimi naj bi se razširilo duševno in politično obzorje ameriških Slovencev sploh in naprednih med njimi še posebej.

Že leta 1905 je bil napravljen prvi poskus za izdajo koledarja, ki bi bil namenjen naprednemu slovenskemu delavcu v Ameriki, in res je izšel v založbi "Glasa Svobode" Slovenski delavski koledar za leto 1905, ki ga je uredil znani ameriški delavski novinar Jože Zavertnik. Poskus se tedaj ni obnesel in ta letnik je ostal v tej založbi edini.

Toda misel na ustanovitev delavskega koledarja je v Zedinjenih državah oživela znova leta 1911, ko naj bi tak koledar izšel pod okriljem Jugoslovanske delavske tiskovne družbe v Chicagu, ki izdaja že od leta 1906 znani ameriški slovenski socialistični tisk "Proletarec." Tudi leta 1912 so mislili na to. Ko pa je pričela splošna delavska zveza "Vzajemnost" za Kranjsko v

Ljubljani pripravljati izdajo svojega Družinskega koledarja za leto 1913, so se ameriški napredni slovenski delavci priključili tej akciji, poslali so zanj več prispevkov in celo nekaj oglasov naročili 1,000 izvodov tega koledarja. Dasi je koledar prišel v Ameriko sorazmerno pozno—šele koncem februarja 1913—je bil takoj razprodan.

Zaradi prekasne pošiljke koledarja iz Ljubljane in pa, ker niso dobili toliko izvodov, kakor so želeli in potrebovali, je sklenila Jugoslovanska delavska tiskovna družba v Chicagu izdati za naslednje leto lasten koledar v 2,000 izvodih. Toda na ponudbo "Vzajemnost," ki je zagotovila pravočasen izid kakor tudi zadostno visoko naklado, so ameriški Slovenci opustili lastno izdajo in se pridružili skupni akciji. Ker pa je bila "Vzajemnost" kmalu nato zaradi znanega Cankarjevega predavanja od avstrijskih oblasti razpuščena, ni izšel koledar niti v Ljubljani niti v Chicagu.

Izbruhnila je prva svetovna vojna, stiki s staro domovino so bili popolnoma pretrgani in sklenjeno je bilo, da izide prvi letnik samostojnega koledarja za leto 1915. Ta koledar je dejansko izšel na 192 straneh, v 3,000 izvodih in pod uredništvom Ivana Molka. V uvodnem članku tega prvega letnika, naslovljenem "Sodrugom in prijateljem," čitamo sledeče zaključne besede:

"Pojdaj po širni Ameriki, naš prvi koledar, naš novi oznanjevalec proletarske zavesti in pridoj čimveč novih bojnikov za pravično delavsko stvar! Pojdaj od hiše do hiše, koder stanuje slovenski delavski trpin in drami ga, vzbudi ga, navduši ga!"

Drugi letnik za leto 1916 je izšel že v 4,000 izvodih na 240 straneh. Polagoma se je koledar uveljavil in vršil nalogo, ki mu je bila dana ob rojstvu.

Tako je ADK izhajal redno vseh 35 let brez presledkov in to kljub vsem vojnem, gospodarskim krizam in letom, ki so bila in so spet v Ameriki zelo neugodna za razširjanje delavskega tiska, ko mu stavlja jo—če je le količjak napreden—od državnih, nazadnjaških in vseh mogočih strani različne ovire ter mu mečejo vsakojaka polena na pot.

Ameriški napredni Slovenci so poleg dnevnika "Prosvete," tednika "Proletarca" in knjižnice Prosvetne matice vzdržali tudi svoj Ameriški družinski koledar, ki tvori med njimi poleg duševnega dvigalja tudi trdno organizacijsko vez, ki so nanjo ameriški napredni Slovenci lahko ponosni.

V 35 letih je izšlo 35 letnikov ADK na finem papirju, vsi vezani v celo platno in zadnja desetletja redno na 240 straneh (vsevešči oglasne). Tako tvori komplet ADK skupno približno 7,700 strani, brez koledarskih in oglasnih pa približno 7,000 strani raznega leposlovnega, esejističnega, publicističnega in memoarskega gradiva s številnimi ilustracijami in reprodukcijami umetniških del. Vse to vsekakor predstavlja velik prispevek k napredni vzgoji ameriških Slovencev, ki je—lahko rečemo—marksistična.

Uredniki ADK so bili: od 1915 do 1916 Ivan Molek, od 1917 do 1920 Etbin Kristan, od 1921 dalje ga ureja Frank Zaitz.

ADK je bil pred drugo svetovno vojno prvi nas precej znan. Prihajal je v Slovenijo v mnogih izvodih in mnoge delavske knjižnice so ga imele naročene. V letih 1941 do 1949 pa je bil redkejši in menim, da zaradi tega ne bo odveč, če malo pregledamo glavno vsebino teh zadnjih devetih letnikov, ker bo marsikoga zanimal razvoj Slovencev. Prikaz sem razdelil na razne pannonne prispevkov in bom v njih navedel ali glavne sodržnike ali pa najznačilnejše in najzanimivejše prispevke o odnosu članke, ki bodo lahko služili kot gradivo pri raznem publicističnem, literarnem ali znanstvenem delu. V oklepajih navajam letnik ADK, v katerem je bil navedeni prispevek objavljen.

Če pričnemo z leposlovjem, si bomo ogledali predvsem pripovedništvo; tu najdemo kot glavne sodržnike Etbina Kristana, Jakoba in Katko Zupanič ter Antona Slabeta.

Etbin Kristan je objavil v teh letnikih sledeče prispevke: povesti o odnosu novele; "Pavla kmetija" (1942, strani 108-129), "Hudobnišnikova povest" (1944, strani 151-191), "Major Herbert Adler von Hartfausten je

bil filozof" (1946, strani 65 do 112) in "Zatajena vest" (1948, strani 27 do 52) ter dramo "Za novi svet" (1949, strani 52 do 91). O slednji je poročal že tudi "Novi svet" v 10. številki leta 1949. Vsi Kristanovi prispevki so ali socialnega značaja ali pa obravnavajo dogodke na Slovenskem med narodnoosvobodilno vojno.

Jakob Zupanič (piše tudi pod psevdonimom Janko Zega), Katka Zupanič in Anton Slabe imajo v vseh letnikih svoje ertice in kratke povesti iz življenja ameriških Slovencev, delno pa tudi še iz življenja pred izselitvijo. Med ostalimi sodržniki iz Amerike, ki so v teh letnikih ADK objavili leposlovne prispevke, so zastopani z večjimi prispevki Frank Česen, Frank S. Tauchar, A. Shular, I. Molek in John Zigman, s po enim prispevkom pa Zvonko A. Novak, Milan Medvedšek, Louis Beniger, Frank Kerže, Leo Zakrajšek, Albina A. Furlan, A. Vidrih, Anton Zaitz, John Stular ter Mary Omahen-Mohar.

Od naših znanih pripovednikov so objavljeni prispevki sledečih avtorjev: Ivana Cankarja, Toneta Seliškarja, Ivana Vuka, Antona Ingoliča, Milana Medvedška, Louis Beniger, Frank Kerže, Leo Zakrajšek, Albina A. Furlan, A. Vidrih, Anton Zaitz, John Stular ter Mary Omahen-Mohar.

Od naših znanih pripovednikov so objavljeni prispevki sledečih avtorjev: Ivana Cankarja, Toneta Seliškarja, Ivana Vuka, Antona Ingoliča, Milana Medvedška, Louis Beniger, Frank Kerže, Leo Zakrajšek, Albina A. Furlan, A. Vidrih, Anton Zaitz, John Stular ter Mary Omahen-Mohar.

Od naših znanih pripovednikov so objavljeni prispevki sledečih avtorjev: Ivana Cankarja, Toneta Seliškarja, Ivana Vuka, Antona Ingoliča, Milana Medvedška, Louis Beniger, Frank Kerže, Leo Zakrajšek, Albina A. Furlan, A. Vidrih, Anton Zaitz, John Stular ter Mary Omahen-Mohar.

Od naših znanih pripovednikov so objavljeni prispevki sledečih avtorjev: Ivana Cankarja, Toneta Seliškarja, Ivana Vuka, Antona Ingoliča, Milana Medvedška, Louis Beniger, Frank Kerže, Leo Zakrajšek, Albina A. Furlan, A. Vidrih, Anton Zaitz, John Stular ter Mary Omahen-Mohar.

Od naših znanih pripovednikov so objavljeni prispevki sledečih avtorjev: Ivana Cankarja, Toneta Seliškarja, Ivana Vuka, Antona Ingoliča, Milana Medvedška, Louis Beniger, Frank Kerže, Leo Zakrajšek, Albina A. Furlan, A. Vidrih, Anton Zaitz, John Stular ter Mary Omahen-Mohar.

Od naših znanih pripovednikov so objavljeni prispevki sledečih avtorjev: Ivana Cankarja, Toneta Seliškarja, Ivana Vuka, Antona Ingoliča, Milana Medvedška, Louis Beniger, Frank Kerže, Leo Zakrajšek, Albina A. Furlan, A. Vidrih, Anton Zaitz, John Stular ter Mary Omahen-Mohar.

Od naših znanih pripovednikov so objavljeni prispevki sledečih avtorjev: Ivana Cankarja, Toneta Seliškarja, Ivana Vuka, Antona Ingoliča, Milana Medvedška, Louis Beniger, Frank Kerže, Leo Zakrajšek, Albina A. Furlan, A. Vidrih, Anton Zaitz, John Stular ter Mary Omahen-Mohar.

(Dalje na 3. strani)

V BLAG SPOMIN

ob tretji obletnici prezgodnje smrti naše ljubljene in nikdar pozabljene soproge, mame, stare mame in sestre

THERESE ŽELE

rojena LEVSTEK

katera je zatisnila svoje mile oči za vedno dne 27. aprila 1947 leta.

Zalujoči ostali:

Soprog, sinovi, hčeri, vnuki in brat ter sestra v stari domovini

Cleveland, Ohio, dne 27. aprila 1950.

35 LET AMERIŠKEGA DRUŽINSKEGA KOLEDARJA

(Nadaljevanje z 2. strani)

njegovo življenje in pesmi" (1943). Omenjam še tudi članek o stoletnici drugega slovenskega lista (I. M.—1942) ter Zvonka A. Novaka o časnikiarstvu (1942).

Kot bibliografsko gradivo za tisk ameriških Slovencev bodo služili sledeči članki: Ivan Močnik: Petdesetletnica slovenskega časnikiarstva v Ameriki (1941); Slovenski časniki in revije v Ameriki (1941); Charles Pogorelec: Prosvetna matica JSZ in njeno delo (1942); Joseph Chesarek: Začetek in konec slovenskega lista v Calumetu, Mich. (1944); Frank Zaitz: 30 let Ameriškega družinskega koledarja in sotrudniki ADK (1944) ter 40-letnica "Proletarca" (1945). Poleg tega so bibliografsko zanimivi Zaitzevi pregledi "Slovensko časopisje v Ameriki" 1941, 42, 43, 44, 45, 46, 47 in 48), "Slovenski koledarji" (1941-1946) ter "Slovenske tiskarne v Ameriki" (1942-1945).

Kot gradivo za zgodovinarja o življenju ameriških Slovencev zaslužijo omembo članki, ki opisujejo življenje in zgodovino njih naseljevanje in javnega udejstvovanja, kakor na primer: članki Josipa Chesareka: Spomini na stavko rudarjev v Michiganu (1941), Vojaška šola v West Pointu (1942), Kako so na Calumetu zidali župnišče (1941), Bogati trgovec Peter Ruppe (1945), Podjetna brata Janez in Jože Vertin (1946); dalje Antona Gardena: Kaj smo priseljenci dali Ameriki (1941), Nekaj spominov (1946) in Nekoliko nekrologa V. Cainkarju (1949).

Anton Shular je objavil članek "Iz zgodovine naših ljudi v Kansasu (1941) in "Naša dvo-rana v Protenacu" (1944). Vin-

cent Cainkar poroča o delu ZOJSA in SANSa v članku "Naše simpatije in delo za staro domovino" (1947) in "Kako rešujemo staro domovino" (1944); Erazem Gorshe o slovenskem narodnem muzeju v Ameriki (1945) in o 30-letnici dramskega društva Ivan Cankar v Clevelandu (1949), dočim objavlja Janko N. Rogelj članka "Koliko nas je" (1946) ter "Slovenska narodna čitalnica v Clevelandu ob 40-letnici" (1947).

Poleg tega pišejo še Zvonko A. Novak o 50-letnici premorske unije United Mine Workers of America (1941), Louis Kaferle o zgodovini Cankarjeve ustanove (1944), Joško Oven o slovenskih naselbinah v Mehiki (1945), dr. F. J. Kern o poti iz ljubljanskega Alojzijevega v St. Paulsko semenišče (1945), Frank Zaitz o SANSu in JPO-SSu (1945), ter o zborih JSZ in Prosvetne matice (1942), Joseph Snoy o naselbini Bridgeport v vzhodnem Ohiju (1945) Albina L. Furlan pa o 25-letnici slovenske zadruge v Waukeganu (1946). V koledarskem delu je tudi več pregledov slovenskih šol in župnij v Ameriki.

O fraternalizmu, pod katerim je razumeti samopomočne bratske podporne jednote, ki nadomeščajo obvezno državno socialno zavarovanje, razpravljajo sledeči članki: Matha Petrovič: "Ameriški fraternalizem" (1941) in "Demokracija in fraternalizem" (1942); Ivana Molka: "Šestdesetletnica slovenskega fraternalizma" (1942), Mirka Kuhlja: "Evolucija bratskega zavarovanja (1944), Freda A. Vidra: "Socialno zavarovanje" (1945) in "Nekaj važnih podatkov o naših podpornih organizacijah" (1947) ter Janka N. Rog-

lja "Petdesetletnica Ameriške bratske zveze" (1949).

Spomini iz stare domovine so v člankih Johna Gorška "Bilo je pred 50 leti" (o početku delavskega gibanja v Zagorju—1946), Franka Puncarja "Prvič po stavki" (1948) in "Spomini na Antona Aškerca" (1948) ter Joška Ovna "Prva tri leta" (1946).

Vsi koledarji imajo zelo mnogo ilustracij, tako reprodukcij umetniških del kakor tudi raznih pokrajinskih, skupinskih in drugih fotografij, slik in slik raznih vodilnih osebnosti iz javnega, književnega in delavskega gibanja. Iz skupine upodablajoče umetnosti objavljajo svoje slike sledeči ameriško-slovenski in jugoslovanski avtorji: Katka Zupancič, H. G. Prusheck,

Stanley Žele in Josip Bogdanovič. Od naših starokrajških upodablajočih umetnikov pa so objavljena dela sledečih: Ivana Carga (1941), I. Groharja (1949), Alenke Gerlovič (1947), Božidara Jakca (1943, 45, 48), Borisa Kalina (1948-49), Ivana Kosa (1941), Franceta Kralja (1942), Petra Lobode (1944), Franceta Miheliča (1948, 46, 47), Nika Pirnata (1943), Maksima Sedeja (1942-45), Jurija Šubica (1948), Draga Vidmarja (1942-45) in drugih umetnikov starega in novega sveta.

V zadnjih letnikih ADK (zlasti od 1946 do 1948) je tudi mnogo člankov, ki opisujejo ali na leposlovni ali na memoarski način narodnoosvobodilno vojno in razvoj nove Jugoslavije po njej. Te prispevke so napisali

med drugimi tudi sledeči avtorji: France Borko, Grabeljšek-Gaber, Juš Kozak, Miško Kranjec, Cvetko Kristan, Cene Logar, B. Magajna, Fr. Malenšek, Josip Ribičič, Rado Simoniti, Marija Sirca, Maks Šnuderl, Sergej Vošnjak in Vitomil Zupan. S temi članki se seznanjajo ameriški Slovenci z novo stvarnostjo v stari domovini.

Iz celotnega pregleda razvoja ADK in vsebine njegovih zadnjih devetih letnikov vidimo, da vrši Ameriški družinski koledar v veliki meri svojo častno nalogo, ki jo je sprejel od svojih ustanoviteljev ob rojstvu, in sicer, da naj bo oznanjevalec proletarske zavesti ter da naj drami, budi in navdušuje slovenske-

ga delavskega trpina v kapitalistični Ameriki.

Kljub temu, da je obstoj tega naprednega zbornika v obliki koledarja iz leta v leto težavnejši—hudi politični pritisk z vseh strani, ogabna gonja slovenskih konservativnih skupin proti vsemu slovenskemu naprednemu tisku, zožujoči se krog zainteresiranih slovenskih čitateljev in odjemalcev koledarja (stari umirajo, mladi so orientirani več ali manj angleško) itd.—želimo vsi, da Ameriški družinski koledar še naprej vzgaja in prevzgaja slovensko napredno delavstvo v

Fara Oznanjenja (Annunciation) Zidana hiša naprodaj, 6 sob za eno družino; poleg je kitchenette, gorkota na vročo vodo, lepa lota, garaža, asfaltni dovoz. Podrobnosti dobite pri FRANK KILBANE CO. Realtors LA 1-2722

boree za proletarsko stvar tudi v klasični deželi kapitalizma—v Zedinjenih državah Severne Amerike. Cvetko A. Kristan.

V NAJEM SE ODDA

opremljeno spalnico in kuhinjo. Avtomatična gorkota.

Vpraša se na
686 E. 159 St.

Zavarovalnina

proti ognju in nevihti in avtomobilskimi nezgodami ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO SE PRIPOROČA

DANIEL STAKICH

AGENTURA

15813 WATERLOO RD.
KE 1-1934

PERME'S HOME EQUIPMENT SALES CO.

720 East 152nd Street -- ULster 1-2525

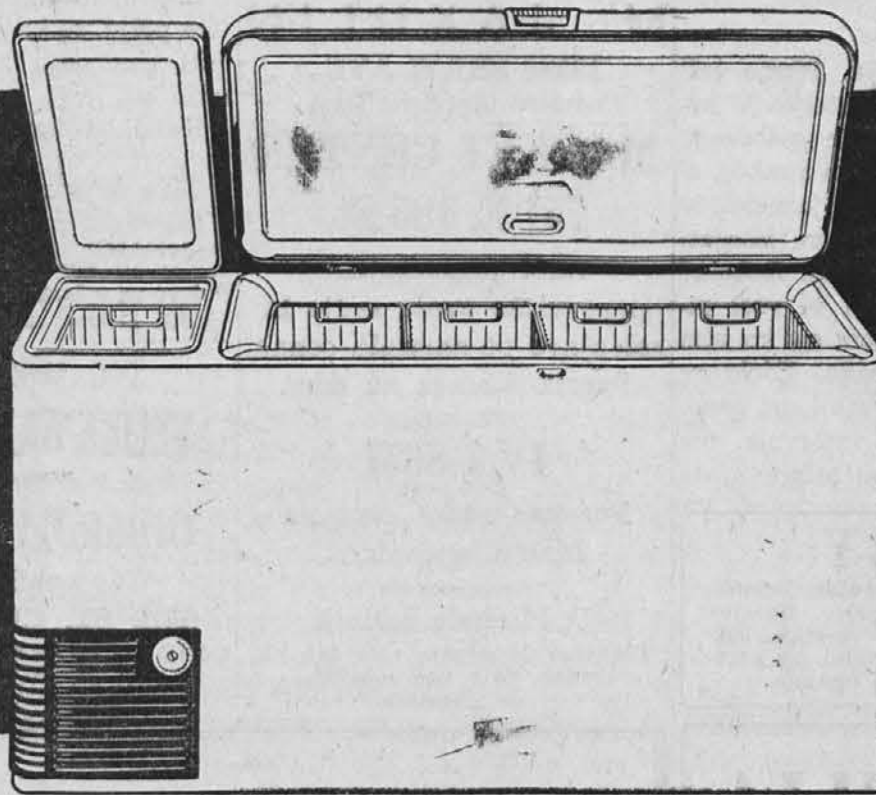
Frank C. Perme, Prop.

AN ELECTRIC FOOD FREEZER PAYS FOR ITSELF

NEW! Coolerator

FREEZ-R-ATOR

Dobra novica za gospodinje, ki si hočejo prihraniti do 30% na njih stroških za hrano!

DOVOLJ DODATNE refrigeracije VLAŽNE MRZLOTE

Shranite sveža sadja in zelenjavo dokler ne želite porabiti ali zmrzniti. V predalu za sadje z vlažno mrzloto ostane sadje v Freez-R-atoru sveže in krikho.

Shladite, pijate—hitro shladite cel zaboj naenkrat, če dobite obiske. To lahko storite v oddelku z vlažno mrzloto—Freez-R-ator Moist-Cold Compartment. Ima mrzloto 40 F. stopinj.

Hrana, ki ostane, ne predstavlja nikakršnega problema za gospodinjico, ki ima Coolerator Freez-R-ator. V njem shranite jedila v prostoru 3 kubičnih čevljev, kjer je zrak kontroliran. Jedila ne izgubijo na okusu in se ne posušijo.

Imate velikega purana ali drugo zmrznjeno meso za odvajanje? Ta ledenica z oddelkom z vlažno mrzloto to napravi z kontrolirano temperaturo, da se ohrani ves okus in slast.

Čudovita dvojno-delujoča "Freezer ledenica"

za sveža in zmrznjena jedila

Konečno je tu pripomoček v eni enoti, ki je perfektna metoda za ohranitev vseh vrst jedil v njih naradni obliki. To je čudovit nov Coolerator Freez-R-ator. Ima refrigeracijske prostornine 3 kubičnih čevljev . . . in 15½ kubičnih čevljev prostora za shranitev zmrznjenih jedil. Vse to je v kabinetu 18½ kubičnih čevljev, ki je izredno kompakten. Pa stane samo nekaj centov na dan za vzdržavo! Oglejte si ga še danes. Eno si zapomnite—ta predmet vam ne dela stroškov—ker se sam izplačuje s prihranki, ki jih imate na hrani. Izplača se vam imeti nov Coolerator Freez-R-ator.

VELIK "Family Size" FREEZER DRŽI NAD 500 FUNTOV

To je lahak način za varčnost. Kupite večjo zalogo hrano, ko so cene nizke . . . nakupite za celi teden . . . kupite polovico govedine naenkrat in drugo hrano v večji količini. Prav lahko je shraniti vse to v prostornem Coolerator Freez-R-ator, ki ima 15½ kubičnih čevljev prostora za zmrzovanje. S tem si prihranite na času in do 30% na stroških za jedila . . . obede si lahko pripravite veliko v naprej. Ta Cooler-R-ator ima štiri priročne košare, avtomatično razsvetlavo, poleg veliko drugih ugodnosti.

S COOLERATORJEM dobite protekcijo na 2 načina

Jamstvo za \$200 Food Warranty zavaruje vsebinsko oddelka za zmrzovanje pred pokvaro vsled mehanične hibe. Mehanično delo tega aparata je na najvišji ločki in ni treba nikdar namazati z oljem. Vzdržava stane le par centov na dan. Oglejte si ta izborni aparat za zmrzovanje in shranitev jedil Coolerator Freez-R-ator še danes!

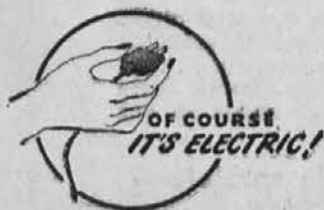
Sveža zmrznjena jedila v vaši doseg!

Da, priročnost je beseda za moderen električni freezer za jedila! Priročnost, ki vam prihrani na času in delu—prihrani vam jedila in denar.

Vedno imate dovolj sveže-zmrznjene hrane na rokah. Priprava obedov je lahkješa. Vedno ste pripravljeni za nepričakovane goste. Prihranite si na potih v trgovino. Prihranite si denar na hrani . . . s tem, da kupite v večji količini, in z manj pokvarjeno hrano in odpadki. In vi lahko kuhate in pečete na debelo, cele obede lahko pripravite po več tednov in mesecev v naprej, predno jih rabite!

Nabavite si moderen električni freezer za jedila. Sam se bo izplačal šestkrat v prihrankih na delu, jedilih in denarju.

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE
IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

"TEN O'CLOCK TUNES" ALL HIT TUNES
ALL TOP STARS
On the Air Five Days a Week—Monday through Friday
Mornings at 10—WICA and WGAR Evenings at 10—WHK

FERDO GODINA:

BELE TULPIKE

ROMAN

(Roman je bil spisan leta 1941)

(Nadaljevanje)

"Je kaj boljše?"
"Kje je Rahela?" sem jo vprašal. Janči je stopil v sobo.
"No, viš ga," je dejal dobrič.
"Si se naspal?"

Oba sta se sklonila nad mene. Gledal sem ju.

"Kje je Rahela?" sem ju spet vprašal tiho, a po glasu sta spoznala moje veliko kopnenje.

"Rahela je doma. Pozno je."
"Pozno je," sem ponovil.

Strmel sem v strop. Berta je šla iz sobe. Tiho je zaprla vrata. Z Jančijem sva ostala sama. Ni se premaknil na stolu. Zrl me je nepremično. Pomagati mi ni mogel. Svoječas je bilo drugače; če so kateremu korenine raztrgale krčak, sva ga oba popravila; zakrpala sva ga, vrezala druge ločne. V vsem sva si pomagala. Toda zdaj je drugače. Življenje je trpek boj, katerega bojuje vsak sam. Zaveznika tu ni.

"Zakaj ni ostala?" sem ga vprašal.

"Ne pustijo je več same nikamor. Prišla je skrivaj. Nikakor ne bi smela ostati. Vse bo spet dobro," je dejal Janči. Zrl sem v strop. Po dolgem času sem pretrgal tišino.

"Kaj bo sedaj z menoj, Janči?"

Ni mi ničesar odgovoril. Druga jutra zgodaj me je odpeljal z avtom v Turnišče.

Kar se je godilo z menoj, je bilo spet novo, nepoznano čustvo. V trenutku, ko sem zvedel usodno novico, sem padel v nezavest. K pravi zavesti se nisem prebudil nekaj dni, kljub temu, da sem bil čisto pri zdravni pameti. Vedel sem, kaj delam, popolnoma sem si bil v svesti, kaj se je zgodilo z Rahelo, toda lotil se me je od časa do časa blazen ud, da se vse to ni zgodilo. Mogoče je prišlo to z boleznijo in se prav zaradi tega ne morem zbuditi iz vročinskih misli. Vendar je bilo nekaj v meni, prav na dnu srca, da sem gledal stvar tako, kakršna je bila. Vedel sem, da Rahela ni več noseča in da zdaj ne spada več skupaj.

Ure tečejo. Skupaj? Kako sem sploh prišel kdaj na to misel, da

bi živel z žensko jaz, duhovnik. Od mladosti nisem gojil teh nad, od mladosti sem ljubil samo Boga in svojo mater. In zdaj, kje sem? Moj Bog, kako sem mogel zabresti tako daleč?

Ure tečejo. In mati? Kakor da bi mi kdo rinil žareče železo v živo meso, tako me je pekla vest, da sem grešil nasproti njej. In tega greha ni bilo mogoče izbrisati. In da bi mi mati odpustila! Smešna misel je bila to. In zdaj živeti v bojazni, da izve vse. In kaj potem! Bridek konec sem ji pripravil.

Mariča se je tisti čas spreminila. Zdelo se mi je celo, da je postala mehka. Nisem se mogel dvigniti s postelje. Dremal sem, toda sanje so me čestokrat prebudile. Zalotil sem se, da sem govoril, vpil ali se z rokami česa branil.

Poteklo je nekaj dni. Postal sem mirnejši. Toda vtis, da do Rahela ne čutim več nobene dolžnosti, me ni več zapustil. Odtujevala se mi je z vsakim dnem, z vsako uro. Tako zelo sva se ljubila; kako tu in neomajen je bil najin sklep, da se ne bova nikdar ločila.

Nekega toplega popoldne, ko so začele padati od zasneženih streh redke, debele kaplje, mi je prinesla Mariča pismo. Čakal sem ga, čeprav nisem z njim pričakoval nobenega olajšanja. Ne, to kar je bilo, se ne more vrniti nikdar več. Vsak svoj korak sem posvetil njej, ki tega ni cenila, ki je v trenutku zdrabila v prah, za kar bi jaz dal življenje. Kako je mogla to storiti, ona, ljubka Rahela?

Zakaj si me umorila! Ali niš vedela, kako zelo, zelo sem te ljubil?

Mariča je odšla. Pismo leži na stolu poleg postelje. V srcu mi je, kakor da je prišla ona. Zdaj, ko sem bil sam s seboj, si nisem prikrival, da je nekaj v meni, česar ne morem iztrgati iz sebe. Ali je bila to Rahela? Segel sem na stol in vzel pismo. Vznemiril sem se, ko sem gledal njeno pisavo. Zdelo se mi je, kakor da stoji pri meni. Popravil sem si vzglavnik, popravil odejo in se pripravil, da

bom mogoče v teh težkih trenutkih le dobil iskrico tolažbe. Dragi Arpad!

Ko Ti pišem to pismo, jočem. Izjokala bi srce in bi umrla, če bi s tem mogla popraviti krivico, ki sem Ti jo storila. Sedaj, ko je prepozno, ko je izgubljena najina sreča, sem šele spoznala, kaj sem storila. Vem, da mi tega ne moreš odpustiti; kriva sem, Arpad, vsega samo jaz. Samo dovoli mi, da se izpovem tega, kar mi teži srce, da mi bo lažje. Vem, da mi bo lažje in od sedaj bom trpela molče in ničesar si ne bom več želela. Kolikor bom mogla, se bom izogibala misli na Tebe. Vse si bom uredila tako, da se bom odtegnila svetu in živela zase. In ko boš pozneje slišal o meni, boš spoznal, da Tvoja Rahela vendar ni bila tako ničvreden človek. Da, padla sem, prelomila sem obljubo, s katero sva se hotela odtргati od sveta, ki nam ju obdaja.

Toda zgodilo se je drugače.

Mati je opazila na meni spremembo. Ko me je vprašala po vzroku, mi je šinila kri v lice in jaz nisem bila na to pripravljena. Takoj je zaslutila, kaj se je zgodilo. Postala je blede kakor stena, nato je zajokala. No, takrat se je začelo.

Glej, Arpad, tudi ti imaš mater. Če si jo videl kdaj jokati, veš, kako je človeku pri srcu. Toda jaz sem se odločila, da bom kljubovala.

Potekel je prvi dan v globoki žalosti. Nisem vedela, kaj se bo zgodilo z menoj. Zdelo se mi je, kakor da sem zašla v začarani krog, iz katerega ni izhoda.

(Dalje prihodnjič)

IŠČE SE ŽENSKO

za hišna opravila in kuho. Lahko ostane tu in dobi tudi sobo. Pokličite med 5. in 10. uro zvečer IV 1-3788

RAZPRODAJA

SE PRIČNE DANES!

10% do 20% odbitka

na vseh

ČEVLJIH

v zalogi.

M. JAKULIN

12520 SHAW AVE.,

nasproti Cleveland Trust

MARKET CENTER

751 E. 185 St.

nudi gospodinjam

prvovrstno sveže sadje in

zelenjavo po zmernih cenah.

Prosja dostava na dom.

Pokličite

IV 1-8651

Posebno nizke cene na

Maine krompirju.

Se priporoča

P. Mirenda, lastnik

Trgovina je odprta celi dan ob sredah, do 1. ure popoldne ob nedeljah

Zangerle kandidira za okrajnega računskega pregledovalca

Willis J. Zangerle

Eden izmed zelo važnih okrajnih uradov je urad okrajnega računskega pregledovalca ali avditorja. Dober, zmožen in vesten mož prihrani okraju veliko denarja, davkoplačevalcem pa tudi na stroških, ki bi jih okraj imel pri kolekti davkov, če ni zmožnih delavcev v tozadevnem uradu.

Willis J. Zangerle, ki kandidira na demokratiški listi pri primarnih volitvah za ta urad, ima vse zmožnosti in kvalifikacije, ki so potrebne. Kandidat Zangerle je primeroma mlad—star šele 36 let, oženjen ter oče dvojčeca. Več kot 10 let že dela kot deputieski okrajni avditor. Ves ta čas je vestno izvrševal svoj posel in skolektal nad 16 milijonov dolarjev davkov od dedščin.

Kot kandidat na demokratiški listi, je nepristranski, neodvisen in prost vsakršne obveznosti napram gotovi stranki. Graduiral je iz Western Reserve univerze in odvetništvo prakticira že nad 13 let. Posebne študije je izvršil v inštitutu za ocenjenje rezidenčnih poslopij. Sestavil je večlečno brošuro o davkih na zapuščine (Ohio's Inheritance Tax Appraisals), ki ni zakonska zahteva a jo odvetniki, računski pregledovalci in varuhi v splošnem rabijo. Ta brošura je na razpolago javnosti na zahtevo, ter je edina te vrste v rabi v državi Ohio.

S svojo znatno izkušnjo na tem polju, se kandidat Zangerle čuti zmožnega za tako važen urad kot je ta.

Kandidat Zangerle ima mnogo

Išče se starejšo žensko,

ki želi dober dom in nekaj plače, za pomoč pri lahkim delu. Slovenka ali Hrvatka ima prednost. Poišče se v Log Cabin 30651 Detroit Ave., Westlake, O.

Ne pozabite

VELIKE RAZPRODAJE

v

Oblakovi trgovini

s pohištvom

6612 ST. CLAIR AVE.

CENE SO ZNATNO ZNIZANE NA VSEH POTREBŠČINAH IN PRIPOMOČNIKIH.

poznanstva tudi med Slovenci, katerim se priporoča v naklonjenost pri primarnih volitvah 2. maja. Njegova sestra Jane je po-

ročena s Slovincem, dr. Boris Marmolya, ki je sin obče poznane družine Mr. in Mrs. Louis Marmolya iz Collinwooda.

Napravite križ (X) pred imenom WILLIS J. ZANGERLE, za COUNTY AUDITOR.

Odbor.

Glasujte za

našega slovenskega kandidata

JACK MERRICK

(sin Mr. in Mrs. J. Marinko)

za državnega poslanca

na demokratskem tiketu

2. maja 1950

VOLITE ZA

EDDIE KOVAČIČ - a

za okrajnega komisarja

na DEMOKRATSKI GLASOVNICI

2. maja

Pošten in vesten ter marljiv javni delavec

GIVE
TO CONQUER
CANCER
AMERICAN
CANCER
SOCIETY

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

THE MAY CO'S
BASEMENTVOILE
OBLEKE

Temno plave

Rjave

Zelene

Rdeče

Regularne mere—12 do 42

Polovične mere—16½ do 24½

Ekstra mere—46 do 52

2.98

STIL B:
Stalne barve s pikami, voile blago s gumbi spredaj in "eyelet" okrasiki. Temno plave, zelene, rjave barve. Mere 14 do 42.

STIL C:
Stalne barve s pikami, voile blago s belim "eyelet" okrasikom. Temno plave, zelene, rjave barve. Mere 16½ do 24½ in 46 do 52.

Izvrstna darila za
Materin dan
14. maja

Tenke, hladno voile blago, ki ugaja sleherni ženi za nošo pozno spomladi in poleti! Tu sta dva stila oblek iz tega čudovitega blaga, v zelo znanem "Riverdale" kroju, kakovosti in stilu. Pridite, pomerite jih... ali pa jih naročite potem pošte ali telefona. Dobili boste obilo noše in na duceate izrazov odobravanja za vaš dober okus!

Poštna in telefonska naročila sprejeta—
Pokličite CHerry 1-3000

Basement oddelek s hišnimi oblekami

EUCLID POULTRY

549 EAST 185th ST., KE 1-8187

Jerry Peřkovšek, lastnik

Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Sprejemamo naročila za perutnino za svatbe, bankete in veselice, itd. NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugajajo.

VELIKA ODPRTIJA

naših gostilniških prostorov

EUCLID TAVERN

595 East 185th Street - IV 1-9509

v soboto, 29. aprila

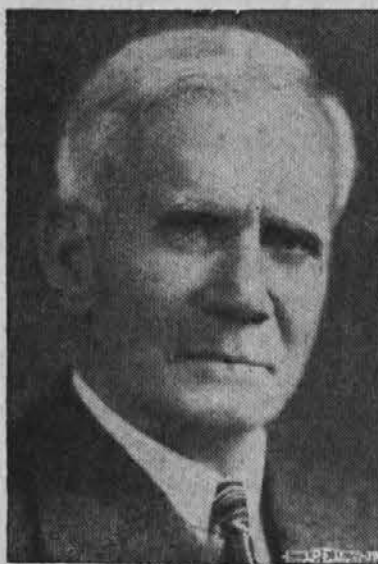
Fina kokošja večerja in druge dobrote.

Za ples bo igral Ray Modic orkester

Ples vsako soboto zvečer

Prijazno vabita na obilen poset

Vic Tomazic in Joe Kozar, lastnika

Volite demokratsko

OBDRŽITE

ROBERT

CROSSER

Kongresmana

v 21. distriktu

in

NAGRADITE GA ZA

VESTNO IN

POŠTENO DELO

Primarne volitve 2. maja

40th ANNIVERSARY DANCE

sponsored
by

LODGE "LIPA"
No. 129 SNPJ

SATURDAY, APRIL 29th, 1950
Slovene National Home, St. Clair Ave.

MUSIC BY
JOHNNY VADNAL'S ORCHESTRA
Admission 75c